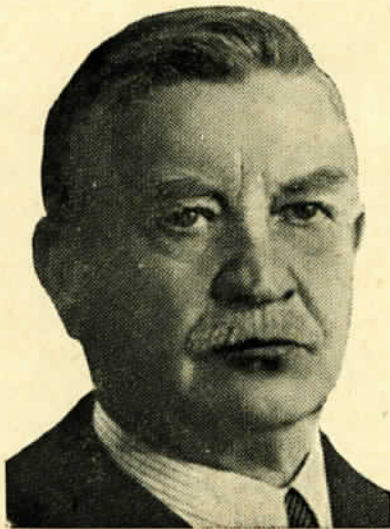


Kauppaneuvos Aleksei Mitro 75-vuotias.



Kauppaneuvos Aleksei Mitro.

Niistä miehistä, jotka nelisenkymmentä vuotta sitten perustivat karjalaisen valistusjärjestöme, on yksi toisensa jälkeen siirtynyt manan majoille. Jotakin heistä on edelleen keskelläme, ja näihin kuuluu kauppaneuvos Aleksei Mitro. Meillä on ilo näinä päivinä, tarkemmin sanoen kesäkuun 1 p:nä viettää hänen 75-vuotispäiväänsä.

Kauppaneuvos Mitron elämäntyö jakaantuu pääasiassa kahteen osaan, liikemiehen tehtäviin ja karjalaisen valistustyön johtoon.

Mitron elämänkaaren tarkastelu vie meidät kolme neljännesvuosisataa ajassa taaksepäin, jolloin hän näki päivänvalon Etelä-Pohjanmaalla Laihiällä. Niihin aikoihin oli Suomen ja Venäjän välinen kauppa vilkasta. Siksi Laihiällä oleva toiminimi Ivan Mitrofanoff oli kiinteässä kosketuksessa Pietarissa oleviin suuriin kangas- ja turkisliikkeisiin, ja siksi Aleksei poikanenkin ja sittemmin nuorukainen joutui jo nuorena tutustumaan ei vain Pietarin koulu-elämään, vaan sangen laajalta Venäjän liiketoimintaan. Kun sitten toiminimi, kauppaneuvos Mitron jo ollessa sen johdossa, v. 1916 muutettiin Jyväskylään, on liike vuosi vuodelta, toiminimen muututtua Osakeyhtiö Mitroksi, pääasiassa vaatetustukku- ja vähittäisliikkeenä kohonnut Keski-Suomen suurimpien liikkeiden joukkoon.

Kauppaneuvos Mitro on liiketoiminnan ohella osallistunut monin tavoin ja kiinteästi Keski-Suomen elinkeinoelämän järjestötoimintaan ja kunnalliseen elämään. Karjalaisten kannalta on kuitenkin tärkeintä, että kiinnitämme tässä lyhyesti huomiomme lähinnä kauppaneuvos Mitron osuuteen ja merkitykseen karjalaisessa valistustyössä.

Neljäkymmentä vuotta sitten oli Suomessa olevien itäkarjalaisten kesken vilkasta mielipiteiden vaihtoa toisaalta keskenään, toisaalta synnyinseuduillaan asuvien valistuneimpien henkilöiden kanssa. Silloinhan elettiin suurten toiveiden aikaa, tuota suurta murroskautta, jolloin kautta Venäjän alkoivat raikuaat vapauden tuulet puhaltaa ja jolloin innostunut uhrimieli sai karjalaisissakin ja heidän toiminnassaan merkityksellisiä asioita aikaan. Puuhan tuloksena oli itäkarjalaisen valistusjärjestön syntyminen ja sille onnistuneen johtomiehen löytäminen. Tämä mies oli nykyinen kauppaneuvos Aleksei Mitro.

On toisinaan verrattu näin alkaneen karjalaisen valistustyön kulkua, jonka johdossa Mitro joutui olemaan kokonaista kolme vuosikymmentä ja jossa hän edelleen toimii kunniaapuheenjohtajana, Sampo-purren johdantaan. Niinhän onkin verrannollisesti puheen, sillä Karjalan miehet ovat osaltaan, joskin vaatimattomasti, käyneet tuota samaa valon taistelua, jota Kalevalan urohot kävivät Pohjolan pimeyttä vastaan kalevalaisen heimon onnen ja menestymisen puolesta, sen pelastamiseksi ja suojaamiseksi, auringonkin, tuon valon antajan irti päästämiseksi. Tässä yhteydessä on verrattu Mitroa kuvannollisesti Väinämöisen hahmoon hänen ohjatussaan toisella kädellään perustetun järjestön työtä, toisella pitämällä korkealla valon soihtua, hengen säilyä kansan tietämättömyyttä vastaan taistellesaan.

Ei ole tässä mahdollisuutta tarkemmin selostaa niitä monia eri suuntiin kohdistuvia aloitteita ja toimenpiteitä, jotka Mitron johdolla on viety perille. Eräs niistä kuitenkin tulkoon mainituksi. Se koskee toukokuun alussa 1917 seuramme lähettämää lähetystyä Venäjän väliaikaisen hallituksen luo Pietariin (silloiseen Petrogradiin). Tämän lähetystyön johtajana oli seuran puheenjohtaja Aleksei Mitro. Lähetystyö jätti erälle Venäjän silloisen hallituksen jäsenille seuran painattaman laajan venäjänkielisen adressin siihen liittyvine karttoineen. Lähetystyöllä oli tilaisuus myös keskustella tapaamiensa hallitusmiesten kanssa ja suhtautuivat nämä myötämieleisesti lähetystyön tekemiin ehdotuksiin. Valitettavasti jäivät luvut parannukset toteuttamatta silloisilta vallanpitäjiltä.

Kummeksien on kysytty, mikä saattoi kauppaneuvos Mitron toimimaan rajantakaisen karjalaisheimon hyväksi, koska hän Suomessa syntyneenä ja täällä eläneenä vain harvoin joutui siellä käymään ja olemaan. Emme erehtyne, jos päätämme sen aiheutuneen veren veloituksesta. Olihan isä ja esisä syntyneet ja kasvaneet Vienan vetreillä latva-vesillä. Keski-Kuittijärven rantamilla, seuđuilla, missä Väinämön laulut ja kanteleen vienot säveleet kuuluivat niin sanoaksemme jokapäiväiseen elämään. Nuo kalevalaiset perinteet kulkiivat suvun mukana isältä pojalle, jääden pohjavirtana vaikuttamaan myöskin kauppaneuvos Mitron kohdalla elämä ehtooses asti, eikä näin kehkeytynyttä tulta ole voineet sammuttaa ne kohlutkaan, joita muun ohessa omat karjalaiset ovat saattaneet hänelle aiheuttaa.

Näinä päivinä kohdistuvat hyvin monen sekä karjalaisen että suomalaisen katseet ja ajatukset kauppaneuvos Mitroon hänen 75-vuotispäivänsä johdosta. Ei vain kauppaneuvos silmissä Mitro ole liike-elämän "grand old man", vaan ennen kaikkea karjalaiset ovat iloisia ja ylpeitä saadessaan iloita hänen kanssaan tästä pitkästä ja monessa suhteessa kauniista elämänsäkaaresta. Sen hän ansaitsee piteensä, vaikkakin jo harmaantuneena karjalaisena veteraanina, esimerkillisenä karjalaistyön johtomiehenä, joka on pitänyt Karjalan Sivistysseuran lipua korkealla ja puhtaana.

Lehtemme toimitus pyytää karjalaistyössä syvän vaon kyntäneelle ja lehtemme ansiokkaalle tukijalle esittää kiitolliset onnittelunsa!

Karjalan Sivistysseuran johtokunnan

kokouksessa viime huhtikuun 23 p:nä valittiin seuran varapuheenjohtajaksi tri Rafael Engelberg, rahavarainhoitajaksi johtaja Pekka Mattinen sekä sihteeriksi ja toimistonhoitajaksi opettaja W. Keynäs, kaikki entiset. Lopuksi keskusteltiin eräistä kesän aikana suoritettavista toimenpiteistä.

Kauppaneuvos Aleksei Mitro

sai täyttäessään kesäkuun 1 päivänä 75 vuotta vastaanottaa lukemattomia onnitteluja sekä yhteisöiltä että yksityisiltä. Jo edellisenä iltana kävivät naiskuoro Vaput ja mieskuoro Sirkat laulutervehdyksellä, jolloin samalla esitettiin kuorojen onnitteletut merkkipäivän viettäjälle. Juhlapäivän aamuna kävivät onnittelemassa lähimmät omaiset ja liikkeen henkilökunnan lähetystö, rouvat Korhonen ja Takala sekä herra Ollikainen. Päivän kuluessa esitettiin henkilökohtaisesti seuraavien yhtymien ja seurojen viralliset onnitteletut:

Karjalan Sivistysseuran tervehdyksen esittivät seuran puheenjohtaja Ville Mattinen ja sihteeri Keynäs edellisen lausussa seuraavaa:

HYVÄ YSTÄVÄ!

Mahtanetko muistaa, missä ja miten ensimmäisen kerran tapasimme. Sinä olit silloin reserviharjoituksissa, valkoiseen hurstipukuun puettu komea nuorimies, ja minä, toisellakymmenellä oleva pojannalikka, olin Sinun kyytimiehenäsi. Siitä on nyt viitosenkymmentä vuotta aikaa, ja senjälkeen olemme tavanneet lukemattomia kertoja yhteisissä harrastuksissa, jotka ovat kietoutuneet lähinnä Karjalan asian ja kaupan ympärille.

Kauppaneuvonä Sinut tunnetaan laajalti maassamme, mutta varsinkin Keski-Suomessa, jonka pääkaupunki Jyväskylä on ollut päämajanasi usean vuosikymmenen ajan. Täällä oletkin saavuttanut liikemiespiireissä aivan keskeisen aseman, mitä osoittaa se, että olet joutunut olemaan paljon mukana elinkeinoelämän järjestötoiminnassa. Suuret ansiosi kaupan alalla on huomattu myöskin virallisella taholla, koska Sinulle on myönnetty kauppaneuvoksen arvonimi. Kykyjäsi on käytetty myös kunnallisissa tehtävissä ja muissa yleisissä asioissa, mikä on vaatinut Sinulta paljon harrastusta ja uhrautuvaa mieltä.

Karjalan Sivistysseuran puheenjohtajana minun on kuitenkin lähinnä puhuttava siitä, mitä olet tehnyt karjalaisen valistustyön hyväksi. Tämä asia on ollut Sinulle aina läheinen. Luultavasti on se Sinulla veren perintöä, sillä onhan sukusi kotoisin Vienan Karjalasta, tarkemmin sanottuna Keski-Kuittijärven kauniilta rantamilta. Itse olet kyllä syntynyt Suomessa, Etelä-Pohjanmaan lakeuksilla, mutta kunnioitus rajan takana eläneitä esi-isiamme kohtaan ja rakkaus heidän jättämäänsä henkiseen perintöön on johtanut Sinut aktiiviseen toimintaan itä-karjalaisten hyväksi. Valistustyön keskuselimeksi perustettiin nelisenkymmentä vuotta sitten Vienankarjalaisten Liitto, joka myöhemmin muutettiin Karjalan Sivistysseuraksi. Sinä olit yhtenä innokkaimmista mukana tuota järjestöä perustettaessa ja Sinut valittiin myös sen ensimmäiseksi puheenjohtajaksi. Valistusjärjestön puitteissa karjalaisten hyväksi suorittamasi työ on aivan urauurtavaa laatua. Niinä kolmena vuosikymmenenä, jotka puheenjohtajan nuja oli Sinun jämerässä kädessäsi, laskettiin seuran toiminnalle

vankea perustus ja luotiin arvokkaita perinteitä, jotka ovat esikuvana seuran nykyisille ja tulevillekin toimihenkilöille. Täytyy ihmetellä ja ihaila sitä sitkeyttä ja tarmoa, sitä aloiterikkautta ja toimeenpanokykyä, joka on ollut ominaista toiminnallesi karjalaisten johtomiehenä. Meillä on edelleenkin ilo lukea Sinut pöytäsi kuuluvaksi seuran kunniapuheenjohtajana, ja me osaamme antaa oikean arvon nulle pitkäaikaiseen kokemukseen perustuville neuvoille ja viitteille, joita Sinulta saamme. Karjalan Sivistysseuran puolesta saankin tässä esittää Sinulle suuret kiitokset siitä arvokkaasta panoksesta, jonka olet vuosikymmenien kuluessa antanut Karjalan asian hyväksi sekä henkisessä että aineellisessa mielessä. Samalla lausumme Sinulle parhaimmat onnentoivotuksemme tämän merkkipäiväsi johdosta. Seitsemänkymmentävuotta on jo melko korkea ikä, ja sen vuoksi on meistä erikoisen mieluisaa nähdä Sinut edessämme yhä edelleen henkisesti ja ruumiillisesti vireänä. Toivomuksemme on, että Sinulle suotaisiin vielä pitkäksi aikaa terveyttä ja voimia työskennellä kunnianarvoisena kauppaneuvonä ja Karjalan ystävä. Onneksi olkoon!

Samalla jätettiin päivänsankarille, seuran kunniapuheenjohtajalle seuran puolesta kaunis Karjalan väreihin tekstattu adressi. Sen sisältö oli:

Sinulle, kauppaneuvos Aleksei Mitro, Vienan vesien, Uhtuan ulappain, Jolmosen vinhan virran hettestä pursuavan voiman ja tarmokkaan heimomme valistukselliselle taistelumielle, pyydämme esittää tänä suurena merkkipäivänäsi Karjalan Sivistysseuran, lempilapsesi puolesta, jota olet koko sen 40-vuotisen olemassaoloajan, hoivannut ja vaalinut, kiitolliset ja kunnioittavat onnitteletut!

Helsingissä, kesäkuun 1 p:nä 1946.

KARJALAN SIVISTYSSEURAN JOHTOKUNTA:

(Alla johtokunnan jäsenten omakätiset nimikirjoitukset).

Säätiö Väinölän komean kukkaslaitten toivat juhlijalle säätiön jäsenet P. Laine ja P. Mitro edellisen esittäessä onnitteletut. Muut viralliset onnitteletut olivat: Puuvillatuotteiden Myyntikeskus, P. E. Löfberg, Tampella, myyntip. H. Engblom, Oy. Suomen Trikkoo, V. Koskimies, Oy. Klingendahl, F. Saarinen, Tampereen Verkatehdas, joht. E. Nyström ja ekon. E. Wirzenius, Yhdistyneet Villatehtaat, myyntip. T. Haapanen, Pohjoismaiden Yhdyspankin Jyväskylän konttori, pankinjohtajat Sourander ja V. Sariola, A. Fredrikson Oy., konsuli Fredrikson ja kontt. pääll. Sjöberg, Keski-Suomen Rauta Oy., joht. Bergsten, Are Oy., joht. Heinonen, Jyväskylän Kauppakamari, konsuli Fredrikson, insin. Linko, insin. Salmgren, insin. Soini ja pormest. Soini sekä joht. K. Heinonen ja kenraali Hanell, Jyväskylän Kauppiasyhdistys ja Jyväskylän Liikemiesten Säätiö, tal. neuv. K. Rutanen ja johtajat Ahtola ja Yliselä, Kangas- ja Lyhyttavarakauppiainien Yhdistys, joht. E. Jokinen ja rva Mäkiluoma, Yksityisyrittäjäin Keski-Suomen Aluejärjestö, toim. joht. Heinonen ja johtajat Jokinen ja Bergsten, Jyväskylän Kauppalaisseura, joht. Lampila ja nti Jarkio, Jyväskylän Klubi, insin. Soini,

Ortodoksisten Nuorten Liitto.

Ortodoksisessa kirkkokunnassamme on nykyisin havaittavissa voimakasta nuorten liikehtimistä. Kirkollinen nuorisotyö, jota johtaa Ortodoksisten Nuorten Liitto, on lyönyt leimansa kirkkokuntamme elämään. Kerhoissaan ortodoksiset nuoret tutkivat isien uskon pyhiä totuuksia ja pyrkivät etsimään elämäänsä sitä siunausta, jonka Kristus antaa uskollisille opetuslapsilleen.

Kirkollista kasvatustyötä Karjalan ortodoksisten nuorten keskuudessa on tehty aina niistä ajoista alkaen, jolloin ortodoksinen usko alkoi juurtua karjalaisten sydämiin. Silloinen uskonnollinen julistustyö ei kylläkään muotojensa puolesta eronnut, olipa sen kohteena vanhat tai nuoret. Mutta että nuortenkin keskuudessa on havaittu itsenäistä kirkollista toimintaa, niin siitä todistaa se, että monet Karjalan kirkon suurmiehet ovat jo nuoruusvuosinaan antautuneet pyhään tehtäväänsä, Kristuksen opin tutkimiseen ja levittämiseen. Onpa muutamat Karjalassa kilvoitelleet pyhät miehet koonneet ympärilleen joukon nuoria miehiä opetuslapsikseen ja niin vahvistettuaan heitä uskossa ja totuuden tuntemisessa lähettäneet heidät opettamaan muita.

Erikaisen tärkeällä paikalla Karjalan ortodoksisten nuorison uskonnollisessa kasvatuksessa on mainittava karjalaiset kodit. Karjalan rahvas on kautta aikojen ollut syvästi uskonnollista. Omaksuttuaan ortodoksisen opin se tuli sille elämän keskeisimmäksi aatteeksi. Uskonto oli kaikki kaikessa ja siitä johtuu, että uskonnollisuus, hartaus, jumalanpelko ja Kirkon pyhien tapojen uskollinen noudattaminen kuuluivat Karjalan rahvaan vakiintuneisiin tapoihin ja perinteisiin. Karjalainen koti oli pyhä. Sen tunnusmerkkinä oli kodin nurkassa kunniapaikalla pyhä kuva, kotialtari, jonka edessä usein pyhä tuli syytettyin ja Jumalaa rukoiltiin. Kun tällaisen kodin ilmapiirissä lapset ja nuoret kasvoivat, niin on luonnollista, että he useimmiten myös omaksuivat kodin uskonnollisen perinnön ja säilyttivät sen pyhänä ja kalliina.

Kansallisen ortodoksisten kirkkokuntamme kehitysvaiheessa alettiin papiston toimesta kiinnittää entistä enemmän huomiota nuorison kasvattamiseen. Ryh-

tal.neuv. Rutanen, kons. Fredrikson, joht. Heinonen ja pankinjoht. Salminen, Jyväskylän Metsästyksen hoitoyhdistys, päätoim. A. Takala, johtajat Kerttunen ja Jokinen sekä fakt. Santanen, sekä perhetuttavien lähetystö rouvat Fredrikson, Sourander ja Soini ynnä herrat Vuorio, Lönn, Ilanne ja Spolander.

Yllämainittujen yhtymien ja yhteisöjen henkilökohtaisten onnittelevien lisäksi saapui päivän mittaan juhlijan kotiin satamäärin sähköitä, lahjoja ja adressejä.

Illalla oli Jyväskylän Klubille kokoontunut kauppaneuvos Mitron omaisten ja ystävien joukko juhlaillallisten merkeissä viettämään merkkipäivää.

Myöskin valtiovaltan taholta muistettiin kauppaneuvos Mitroa ja hänen suuria liike- ja sivistyselämän alalla suorittamia palveluksia myöntämällä hänelle toisen luokan komentajamerkki.

dyttiin perustamaan kirkollisia kouluja ja järjestämään kouluihin ja oppilaitoksiin uskonnonopetusta. Erittäin suurimerkityksellinen nuorison kasvatuksessa on ollut kristinoppikoulu. Seurakuntien nuoriso on koottu 3—4 viikon ajaksi saamaan opetusta Kristuksen opista ja ohjeita Hänen tahtonsa täyttämiseksi. Tämä lyhyt aika on monille nuorille heidän uskonnollisessa kehityksessään ollut käänteentekevä. Oma merkityksensä nuorisotyössä on ollut myös seurakunnissa järjestetyillä nuorisojuhlilla ja varsinkin Valamoon tehdyillä nuorten pyhiinvaellusretkillä. Joskus satoiinkin nouseva nuorten joukko matkasi Valamon saarelle, missä se pyhissä rukousholvoissa sai viettää monia armorikkaita hetkiä. Tällaiset retket ja juhlat kasvattivat ortodoksisissa nuorissa yhteenkuuluvaisuuden tunnetta ja olivat omiaan rohkaisemaan heitä uskon kilvoituksissa.

Vaikka tällaista kirkollista nuorisotyötä olikin suoritettu kirkkokunnassa jo pitemmän aikaa, niin ajan mittaan se kuitenkin osoittautui riittämättömäksi. Kehitys kulki eteenpäin. Uusi aika toi mukanaan uusia virtauksia, jotka eivät suinkaan aina olleet vahvistamassa karjalaisen ortodoksisen nuoren uskonnollisia vakaumuksia. Nuorisotyön ystävät alkoivat mieltiä uusia työmuotoja ikuisten totuuksien juurruttamiseksi nuorten sydämiin. Ennenkaikkea kaivattiin nuorisotyössä järjestelmällisyyttä, keskittymistä ja yhtenäisyyttä. Silloin lienee lausuttu ensi kerran Ortodoksisten Nuorten Liiton syntysanat. Lopullisen sysäyksen asian kehittymiselle antoi talvisota, jolloin ortodoksiset karjalaiset joutuivat lähtemään pois kotoaan siirtolaisuuteen. Vierailta veräjillä tajuttiin entistä selvemmin oman uskon arvo ja sen henkiset rikkaudet. Nuoriso ikäänkuin heräsi Kirkkonsa tietoiseksi jäseneksi. Sota-aika tuhosi ajallisia arvoja. Sen nähdessään nuoret alkoivat entistä innokkaammin etsiä pysyviä, ikuisia totuuksia ja näissä ajatuksissa päädyttiin isien uskoon ja isien Kirkkoon. Sota-aikana 25. päivänä maaliskuuta 1943 Sortavalassa perustettiin Ortodoksisten Nuorten Liitto, joka otti tehtäväkseen yhtenäistyttää ja johtaa nuorisotyötä kirkkokunnassamme ja vetää nuoret isien uskon piiriin.

Ortodoksisten Nuorten Liiton (ONL) toiminnan tarkoitus on ilmaistu sääntöjen kolmannessa pykälässä, jonka mukaan sen tehtävänä on kasvattaa Suomen kreikkalaiskatolisessa nuorisossa ortodoksista henkeä ja rakkautta omaa Kirkkoa kohtaan ja varjella erikoisesti murrosiässä olevaa nuorisoa siveellisesti vahingollisilta vaikutteilta ja kohottaa Suomen kreikkalaiskatolisen kansanosan uskonnollista omanarvontuntoa ja sivistystasoa. Liitto toimii suomalaiskansallisessa hengessä ja pyrkii uskonnollisen kasvatustyön ohessa kasvattamaan nuorisossa kiintymystä karjalaiseen kotiseutuun ja jalostamaan sekä kehittämään karjalaisen kulttuurin parhaita perinteitä. Näitä toimintaperiaatteitaan Liitto toteuttaa perustamalla ja ylläpitämällä kr.kat. seurakuntien alueilla ortodoksisia opintokerhoja, julkaisemalla aatteitaan edistävää kirjallisuutta, järjestämällä kokouksia, juhlia, leiripäiviä, kursseja, retkeilyjä jne.